

Túlélni az együttlétet

Belelát a főnök a monitorba, háttal ülök a bejáratnak, túl közel vagyunk egymáshoz, kényelmetlen a szék..." Sok munkatárs csak végső elkeseredésében szól az aprónak tűnő, ám a munka hatékonyságát rontó bosszúságokról. Vezetőként érdemes megelőzni a bajt, és alaposan átgondolni az iroda berendezését. Különösen kényes a helyzet egyterű irodákban.

Tippeket adunk ahhoz is, hogy ha már "open office"-ban dolgozik, hogyan találhatja meg magának a legjobb helyet.

Mindent látni akart a vezető, ezért egyterű irodába költözve úgy ültette munkatársait, hogy székéből mindenkinek a monitorába belelásson. Senkinél nem tapasztalt privát ügyintézést, ám egy idő után csökkent a munkatársak teljesítménye. Megkérdezett egy tanácsadót, aki azonnal felismerte a problémát. Átrendezték az irodát, takarásba kerültek a monitorok, és a teljesítmény ugrásszerűen javult. Később a munkatársak is megerősítették: frusztrálta őket a főnöki kontroll.

A történet több éve esett meg egy magyar közép vállalatnál, ám tanulságos minden cégvezetőnek. Az iroda berendezése, a munkatársak közérzete jelentősen befolyásolja napi teljesítményüket.

Szokni kell a nyitott irodát

AZ OSZTRÁK UNIQUA biztosító vezérkara egy olyan bécsi toronyház legfelső emeletére került, ahonnan tiszta napokon még Magyarorszáig is el lehet látni, de nem a kilátás miatt, hanem azzal a céllal, hogy a nagyhatalmú urak egy légtérben dolgozzanak.

"Eleinte szokatlan volt, mindenki hallgatózott és halkán beszéltünk, de mára megszoktuk a helyzetet. Az ajtók eltűnésével jóval gyorsabban meg lehet beszélni a problémákat, nem kell telefonálni, elég átsétálni és megnézni, hogy a kolléga ráér-e. Ez az asszisztenseket is tehermentesíti" - vallja az osztrák cég egyik vezetője. Az egyterű irodai kultúrát egyébként az amerikai tulajdonú cégek hozták Európába, és szimbolizálja a kis hatalmi távolságot a kollégák között.

"Elsősorban olyan munkáknál előnyös ez, ahol nem zavarják egymást a munkatársak se telefonokkal, se folyamatos jövés-menéssel. Könyvelésnél, kontrollingnál, számítógépes szoftverfejlesztésnél előnyös lehet, viszont állandóan telefonáló üzletkötők esetén megfelelő hangszigetelés hiányában problémás" - fogalmaz Szatmáriné Balogh Mária szakpszichológus. Ugyancsak gond adódhat olyan munkáknál, ahol fontos a diszkréció: például HR-menedzsereknél, vagy felsővezetői munkakörökben.

Mindenkinek előnyös helyet

EMELLETT A TEREM berendezése is meghatározó. Akkor jó egy iroda, ha mindenki egyenrangú helyet kap benne, ám ez a gyakorlatban sokszor megvalósíthatatlan. Törekedni kell azonban arra, hogy senki ne érezze magát kiszolgáltatott helyzetben azáltal, hogy mindenkinek háttal ül vagy a jövés-menés zavarja a koncentrációját. Különösen a nagy odafigyelést igénylő munkáknál - például könyvelés - lehet hátrányos a háttal ülés.

"Főként a férfiakat zavarja ez, csökkenti a komfortérzetüket" - fogalmaz Draveczi Julianna lakberendező, aki járatos az egyterű irodák berendezésében. Amikor új munkatárs érkezik, érdemes előre kialakítani a munkaállomást. Ügyeljünk rá, nehogy neki jusson a legrosszabb hely az irodában. Rossz üzenet az új kolléga felé, csökkenti az elkötelezettséget, ha máris elveszik a kedvét a munkától.

Monitor takarásban

A DOLGOZÓK TÖBBSÉGE nem szereti, ha belelátanak a számítógépébe. Nem feltétlenül azért, mert titokban magánügyeket akar intézni, egyszerűen a privát tere folytatásának érzi a monitort. Ugyana vezetők egy része szeret kontrollt tartani az irodában, ám ezt más módon, észrevétlenül, informatikai szoftverek segítségével is meg lehet tenni.

120 centi: személyes zóna

TÖBB NEMZETKÖZI és hazai szabályrendszer és törvény létezik a munkahelyek kialakítására, de ennek ellenére nincs általános szabály. Valakinek olyan a munkája, hogy folyamatosan látnia kell a kollégáját. A többség azonban igényli azt, hogy ne nézzenek mindig farkasszemet vele.

"Egyterű irodai környezetben az eltérő profilú munkacsoportok elválasztását, és a zavarások kiszűrését hangszigetelt paravánokkal, illetve kárpitozott hátú, 140-160 centiméteres szekrénysorok beállításával szokták megoldani" - mondja Feuertag Ottó, az irodai és közületi terek tervezésével és berendezésével foglalkozó Európa Design tulajdonosa.

Pszichológiai kutatások szerint a személyes zóna 46 és 120 centiméter közötti, így legalább 120 centiméter távolság szükséges két munkahely között. Ez a távolság felfelé is érvényes, ezért egy iroda belmagasságának - 180 centiméteres dolgozói magasság esetén - legalább 250 centiméternek kell lennie. Folyosón haladva akkor érezzük magunkat biztonságban, ha az intim zónánk biztosított, vagyis a folyosó minimális szélessége 120 centiméter, amely tűzrendészeti szempontból még inkább indokolt.

Szemmagasságban a monitor

AZ IRODAI számítógép-használatnál ideális, ha a monitor felső vége szemmagasságban van, a szentől minimum 60-80 centiméter távolságra helyezzük el. "Az asztalt akkor érezzük kényelmesnek, ha 72 centiméter magasságra van a padlótól, de a törvények indokolt esetekben előírják az állítható magasságú asztallapot", jegyzi meg Feuertag Ottó. Hozzáteszi: Az irodai megbetegedések 80 százaléka a helytelen ülésre vezethető vissza. Ezért válasszunk a medencét és a deréktáji gerincszakaszt megtámasztó, a dolgozó súlyára beállítható szinkronmechanikus munkaszéket. A gépelést akkor érezzük kényelmesnek, ha az íróasztal megtámasztja az alkart, és az a felkarral derékszöveget zár be.

Legyen természetes fény

FELTÉTLENÜL KELL a munkához természetes fény, ami a legtöbb irodában meg is van. Előfordul azonban, hogy a tárgyalónak eredetileg nincs ablaka. Mivel ez rossz hatással van a tárgyalópartner közérzetére, sokan úgy oldják meg a gondot, hogy a szoba felső harmadára egy üveglapot vágnak, így a szomszéd irodából érkezik természetes fény.

Befolyásolhatja a dolgozók közérzetét az iroda színvilága is. A cégek egy része a falak festésénél a céges színeket részesíti előnyben. "Ha van némi mozgástér, akkor kerülendők az élénk, harsány színek. Ha például a sárga mellett döntünk, akkor inkább a vanília színű sárga számít jó választásnak, semmiképpen sem a kikerics-sárga" - teszi hozzá Draveczi Julianna.

Jobbak a zárt szekrények

JAVÍTTJA AZ IRODA ÖSSZEHATÁSÁT, ha az iratokat zárt szekrényben tároljuk. A gyakran használt mappákat pedig érdemes az íróasztal mellett elhelyezni, hogy ne kelljen gyakran felállni a székből. "Rendetlenséget sugall, ha az aktákat közszemlére teszik, vagy az íróasztalon a munkanap végeztével halmokban állnak a kinyomtatott papírok, jegyzetek. Otthonosabbá válik a munkaasztal, ha helyet kapnak személyes tárgyak is, fénykép a családról, vagy például virág, de a díszítésnél is törekedni kell a mértékletességre" - mondja Draveczi Julianna.

Céges faliújság

SZINTÉN JÓ HATÁST KELT az irodában, ha kialakítunk egy céges falat, ahová a rendezvényeken - például csapatépítő tréningeken, ügyfélpartikon, konferenciákon - készült képek kerülnek. Helyet kaphatnak itt a cég által elnyert díjak, az elégedett ügyfelek köszönőlevelei, a nyaralásból küldött képeslapok is - csak ez se keltsen elhanyagolt, avítt benyomást.

Legyen relaxációs helyiség

KÜLÖNÖSEN EGYTERŰ irodáknál fontos olyan sarok, szoba kialakítása, ahová a dolgozók félrevonulhatnak, ahol egyegy privát telefonhívás esetén a többieket nem zavarva tudnak beszélni. Itt kényelmes foteleket is el lehet helyezni relaxációs céllal. Hatékonyan ugyanis csak akkor lehet dolgozni, ha óránként felállunk az íróasztaltól, sétálunk pár percet vagy egy kényelmes székben kikapcsolunk.

Németországi call centerekben gyakori a relaxációs helyiség, ahol egy fejhallgatót feltéve kellemes zene hallgatható. Ez a szoba arra is alkalmas lehet, hogy kisebb testmozgást végezzen az ember: például fejkörzést, karkörzést, törzshajlítást.

Cégvezető: saját szoba

UGYAN AZ ANGOLSZÁSZ világban akad példa arra, hogy a vezető a munkatársak között foglal helyet az egyterű irodában, ez még ebben az irodatípusban is ritkaságnak számít. A főnöknek külön szoba dukál, amelyben drágább, tekintélyt parancsoló, nemesebb fából készült irodabútorok vannak, a falon egy-egy értékes festmény, céges vagy személyes kitüntetés is helyet kap.

Érdemes ezt a szobát úgy berendezni, hogy tárgyalni is lehessen benne. Egyébként az Uniqua példája azt mutatja, hogy a vezérigazgatóknak már jóval ritkábban van igényük a tárgyalóra, és amikor mégis akad megbeszélnivaló, ezt az egyterű irodának köszönhetően gyorsan el tudják intézni.

Mennyibe kerül az irodabútor?

AZ EGYTERŰ IRODÁKBAN hagyományos módszerekkel is lehet munkaszízeket létrehozni, megfelelő paravánok középre állításával. Ehhez hagyományos "négy lábú" asztalokat tolunk össze. Egy 6-os munkacsoport költsége paravánnal, folyosó- és elválasztó szekrénnel alátétkonténerrel 8-10 ezer euró (2-2,6 millió forint).

Tudatosan döntő cégek azonban kifejezetten erre tervezett vázszerkezetű megoldást használnak, ahol egy nagyobb alváz több munkalapot tart, így jóval kevesebb asztallábra van szükség. A rendszer gyorsabban és alacsonyabb költségekkel építhető tovább 8-as, 10-es csoporttá. Egy 6-os munkaállomás költsége így 5,5-8 ezer euró (1,4-2 millió forint) között van - tudtuk meg Feuertag Ottótól. Egy ergonómiailag tervezett és minimálisan 5 év garanciával rendelkező, 8-10 órás ülést biztosító munkaszék ára 370-1200 euró (100-300 ezer forint) között mozog. Egy változtatható színhőmérsékletű LED-technológiás asztali lámpa - 300 euróba (80 ezer forint) kerül.

TÍZ BŰN AZ EGYTERŰ IRODÁBAN

- A mobiltelefont az íróasztalon bekapcsolva hagyni, és megbeszélésre menni.
- Idegesítő csengőhangok a telefonon.
- Étkezés az íróasztalon, különösen erős szagú ételek fogyasztása.
- Ízléstelen tárgyak és rendetlenség az íróasztalon.
- Influenzásan bemenni, és a kollégákat megfertőzni.
- Hosszú, harsány, intim telefonbeszélgetések.
- Minden munkafolyamat kommentálása.
- Privát ügyek kitergetése egy kollégának, a csapat füle hallatára.
- A kapott vicces e-maileken nevetni, és azt mással nem megosztani.
- Vad és hangos gépelés folyamatosan.

A NÉMETEKNEK VAN A LEGTÖBB HELYÜK

A németek dolgoznak a legtágasabb irodákban, míg a skótok irodái a legszűkösebbek - derül ki egy nemzetközi ingatlanácsadó cég felméréséből. Az iroda teljes alapterületét elosztva a munkatársak számával a németeknél 30 négyzetméter jött ki, a magyaroknál 12, míg a skótoknál csak 10. magyaroknál 12, míg a skótoknál csak 10.

AZ EGY MUNKATÁRSRA JUTÓ IRODAI TÉR (m²)

Németország: 30

Dánia, Hollandia, Finnország, Olaszország, Norvégia, Svájc: 20

Svédország: 18

Franciaország: 17

Anglia: 16

Szlovákia, Spanyolország: 15

Lengyelország, Románia, Oroszország: 14

Portugália: 12,5

Magyarország, Ausztria, Csehország, Belgium, Görögország: 12

Bulgária, Észtország, Skócia: 10

Forrás: Cushman & Wakefield nemzetközi ingatlanácsadó európai felmérés (2006)

EGYTERŰ IRODA

Előny:

- Rugalmasan alakítható munkakörnyezet, 40-50%-os költségmegtakarítás
- Nagyobb kontroll a vezető szempontjából
- Jobban erősíti a csapatszellemet
- Könnyebb kommunikáció

Hátrány:

- Magánszféra jobban láthatóvá válik
- Bizalmas információk nehezebben kezelhetők
- A munkát zavaró tényezők kiszűrése és kezelése nehezebb

Ajánlott, ha?

- évente többször változik a szervezet létszáma
- a csoportos munka jellemző
- folyamatos kommunikáció kell a csapaton belül
- a telefonhívások aránya a munkaidőnek kevesebb, mint 50%-a

HAGYOMÁNYOS, TÖBBTERES IRODA

Előny:

- Kevesebb zavaró tényező munka közben
- Könnyebb a bizalmas adatok kezelése
- Könnyebb biztosítani a munkatársak privát szféráját

Hátrány:

- A legdrágább üzemeltetési forma
- Nehezebb és költségesebb a bővítés
- Fennáll a munkatársak elszigetelődésének veszélye
- Lassabban áramlik az információ

Ajánlott, ha?

- a dolgozói létszám nem, vagy minimálisan változik
- az egyéni munkavégzés jellemző
- nagy koncentrációt igénylő munkát végeznek
- a szobák közti kommunikációhoz nem kell napi egynél több hivatalos találkozás

Karácsony Zoltán